

Inventarisatie nesten van jaarrond beschermde broedvogels HOV Haarlem - IJmuiden

projectnr. 258383
revisie 03
19 augustus 2013

auteur(s)

M. Bertholet (E.C.O. logisch)
Ing. E. Riphagen
ir. M Korthorst

Opdrachtgever

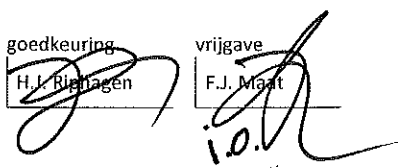
Provincie Noord-Holland
Houtplein 33
Haarlem

datum vrijgave
19-08-2013

beschrijving revisie 02
definitief

goedkeuring
H.J. Riphagen

vrijgave
F.J. Maat

Projectgroep bestaande uit:

M. Bertholet (E.C.O. logisch)

Ing. E. Riphagen

ir. M Korthorst

Tekstbijdragen:

M. Bertholet (E.C.O. logisch)

Ing. E. Riphagen

ir. M Korthorst

Fotografie:

Adviesbureau ECO-logisch

Vormgeving:

Ingenieursbureau Oranjewoud

Datum van uitgave:

19 augustus 2013

Contactadres:

Monitorweg 29

1322 BK Almere

Postbus 10044

1301 AA Almere Stad

Inhoud

	blz.
1	
1.1	
2	
2.1	
2.2	
2.3	
3	

Bijlage 1: Kaart	7
Bijlage 2: Coördinaten	8
Bijlage 3: Foto's	9

1 Aanleiding

In het kader van de aanleg van een HOV tussen Haarlem en IJmuiden is een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten op het tracé. Om de HOV mogelijk te maken worden op verschillende plaatsen bomen en struiken verwijderd. In deze begroeiingen zijn mogelijk vogelnesten aanwezig, welke middels de Flora- en faunawet zijn beschermd aangezien ze jaarlijks of het gehele jaar worden gebruikt door vogels.

Er is een inventarisatie uitgevoerd naar de jaarrond beschermde nesten en vaste verblijfplaatsen van vogels op het tracé. Het gaat hierbij om categorieën 1-4 uit de herziene vogellijst van het Ministerie van EZ welke 26 augustus 2009 is gepubliceerd. Tijdens deze inventarisatie zijn de nesten die mogelijk gebruikt worden door soorten van categorieën 1-4 in kaart gebracht. Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd. In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden ook enkele vogelsoorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Dit zijn namelijk nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Er is tijdens de inventarisatie daarom niet expliciet naar deze soorten gekeken.

De inventarisatie bestond uit verschillende inventarisatieronden. De eerste inventarisatie is uitgevoerd op 6 december 2012. In de winterperiode zijn er geen bladeren aan de bomen, waardoor het opsporen van potentiële jaarrond beschermde nestlocaties goed is uit te voeren. De aangetroffen nestlocaties zijn met GPS ingetekend. In het voorjaar is het tracé nog 2 maal bezocht, eenmaal het gehele tracé en eenmaal specifiek alleen de reeds aangetroffen nesten om het gebruik van de nesten vast te stellen. De inventarisatiemethode komt overeen met de in de soortenstandaard van de Buizerd beschreven methode en voldoet daarmee aan de wettelijke richtlijnen.

1.1 Wettelijk kader

Tijdens ruimtelijke ontwikkelingen of werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de broedperiode van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen, maar van wel vogelsoorten is bekend dat de broedperiode ligt tussen half maart en half juli. De vogelnesten vallen tijdens de broedperiode onder bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet, het verontrusten (of doden) van hun nesten tijdens deze periode is verboden. Speciale bescherming genieten die vogelsoorten die het gehele jaar of jaarlijks dezelfde nestlocatie gebruiken.

Jaarrond beschermde verblijfplaatsen

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EZ door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Slechts een beperkt aantal vogelsoorten (zie onderstaande tabel) bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten staan vermeld in categorie 1 t/m 4 van de 'Aangepaste lijst van jaarrond beschermde vogelnesten' (Ministerie van EL&I, 2009). Overigens maken de meeste vogels elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik zijn alleen tijdens het broedseizoen beschermd.

Soortnaam	Categorie vaste nesten	Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- en faunawet het <i>gehele seizoen</i>
Steenuil	1	Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats
Gierzwaluw, Huismus, Roek	2	Nesten van koloniebroeders die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
Grote gele kwikstaart, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Slechtvalk	3	Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elke broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar
Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Sperwer, Wespandief, Zwarte wouw	4	Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Indien een ruimtelijke ontwikkeling negatieve effecten op deze soorten heeft is een ontheffing nodig. Voor vogels kan alleen een ontheffing worden verleend op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn. Dit zijn:

- Bescherming van flora en fauna (b);
- Veiligheid van het luchtverkeer (c);
- Volksgezondheid of openbare veiligheid (d).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is verder de zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

2 Resultaten

2.1 December 2012

Er zijn in december 2012 in totaal 10 grote nesten aangetroffen in het projectgebied. Het projectgebied betreft het tracé tussen de Vlietlandweg in Santpoort Noord tot en met het Tiberiusplein te IJmuiden-oost. De nestlocaties staan ingetekend op kaart 1 in bijlage 1. De coördinaten van deze nestlocaties staan weergegeven in bijlage 2. Enkele foto's van de nest(bomen) staan weergegeven in bijlage 3.

Van de tien nesten, bieden er zes potentie voor de soorten havik, buizerd, wespendif, zwarte kraai, ransuil, ekster en blauwe reiger. De overige vier nesten bieden potentie voor de boomvalk, ransuil, sperwer, zwarte kraai, grote bonte specht en ekster. De soorten havik, buizerd, wespendif, boomvalk, ransuil en sperwer vallen onder categorie 4 van de jaarrond beschermde nesten. De ekster, grote bonte specht, blauwe reiger en nog vele andere algemene soorten vallen onder categorie 5. Zoals aangegeven in paragraaf 1.1 zijn de nestlocaties van de soorten die onder de categorie 1 t/m 4 vallen jaarrond beschermd. De nesten van de soorten die onder categorie 5 vallen zijn niet jaarrond beschermd.

Er zijn vier bomen waargenomen met een dichte begroeiing van klimop. Deze bomen bieden een geschikte dagrustplaats voor de ransuil. Er zijn in totaal zeven boomholtes aangetroffen in het projectgebied. In één boom zijn drie spechtengaten waargenomen, de overige holtes betreffen plekken van takbreuk die zijn uitgerot. De boomholtes vallen onder de nesten van vogelsoorten uit categorie 5. Deze zijn niet jaarrond beschermd, inventarisatie is wel gewenst. Tevens bieden deze boomholtes geschikt habitat voor boombewonende vleermuizen. In 2010 heeft adviesbureau E.C.O. Logisch een vleermuisinventarisatie uitgevoerd in het projectgebied. Tijdens dat onderzoek zijn er in deze holtes geen boombewonende vleermuizen waargenomen. Er zijn vier kleine nesten aangetroffen in het projectgebied. Deze kleine nestlocaties zijn niet jaarrond beschermd. In het projectgebied is een rij knotwilgen aanwezig. Knotwilgen bieden geschikte nestlocaties voor de Steenuil. De omgeving waar deze knotwilgen staan is niet geschikt bevonden voor de Steenuil. Volgens telmee.nl en waarneming.nl zijn er geen waarnemingen van de Steenuil gedaan in de omgeving van het projectgebied, de soort is zeer zeldzaam in Kennemerland-Zuid. Deze bomen zijn dan ook niet ingetekend als potentiële jaarrond beschermde nestlocatie op bijlage 2.

2.2 April 2013

Het gehele tracé is in het voorjaar van 2013 nogmaals afgelopen waarbij specifiek is gelet op de aangetroffen nesten en nestholtes van december 2012. Daarnaast is gelet op eventuele nieuwe of in aanbouw zijnde nesten en alarmerend of territoriaal gedrag van de van belangzijnde vogelsoorten.

In de populieren en knotwilgen langs de Vlielantweg in Santpoort-Noord zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen (nr. 1-4). Het gebruik van de hollen door niet - jaarrond (bv Koolmees of Pimpelmees) beschermde vogelsoorten in populieren kon evenmin worden aangetoond. Maar ze waren, behoudens de Huismus, in ieder geval ongeschikt voor de categorie 1-4 vogelsoorten. Huismussen waren niet in de omgeving aanwezig, het biotoop is ongeschikt vanwege het ontbreken van bosschages, derhalve kan het gebruik van de nestholten door deze soort ook uitgesloten worden. Sporen die wijzen op het gebruik van de hollen door vleermuizen waren er evenmin. In de regio Haarlem zijn enkele boombewonende vleermuizen aanwezig (bv. Watervleermuis, Rosse vleermuis), deze verblijven veelal in

oude holle eiken- of beukenbomen in oude landgoederen in de binnenduinrand, niet in vrijstaande zachthoutbomen langs een fietspad.

De aangetroffen nesten in de bosschages naast de waterpartij (nr. 5 en 6) op de hoek van de Santpoortse Dreef en Kerkpad werden evenmin gebruikt door jaarrond beschermde vogelsoorten. Het grote nest lijkt gebouwd door een ekster (categorie 5 soort) en bevindt zich relatief laag bij de grond, er waren geen aanwijzingen dat het nest ook dit jaar werd gebruikt.

Ter hoogte van Driehuis op de buiten gebruik zijnde spoorlijn zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen op het tracé. De verlaten spoorlijn is deels begroeid geraakt met struwelen (Bramen en meidoorn). Langs de spoorlijn, aan de rand van het bos staan enkele met klimop begroeide bomen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat hierin roofvogel of ransuilennesten aanwezig zijn. Daarnaast zullen deze bomen niet verdwijnen als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling, ze staan in de bosrand en vallen buiten het plangebied.

In IJmuiden zijn in december 2012 diverse grote nesten aangetroffen (zie foto 1 -6, bijlage 3) in de bomen langs de spoorlijn. De nesten 11 en 14 die in december zijn aangetroffen tussen de Leeuweriklaan en het spoor zijn in gebruik bij eksters. Bij beide nesten was een paartje aanwezig, de ekster is een niet jaarrond beschermde (categorie 5) soort.

Tussen het spoor en de Wilgenstraat in het uiterste noorden van het tracé zijn een tweetal nesten in de hoge populieren aanwezig die in potentie geschikt zijn voor roofvogel. Gedurende het veldbezoek werd een broedende vogel in een hoog nest in een vork tegen de stam waargenomen. Aangezien slechts een klein deel van de staart zichtbaar was kon de soort niet op naam gebracht worden. Het zou een Buizerd, Sperwer of Zwarte kraai kunnen zijn. Overige in gebruik zijnde nesten werden niet waargenomen.

2.3 Mei 2013

De inventarisatieronde in december in combinatie met die van april heeft één locatie opgeleverd die mogelijk wordt gebruikt door een vogelsoort waarvan de nestlocatie jaarrond is beschermd (zie tabel 1). Deze locatie (nr. 19) is nogmaals bezocht op 13 mei. Een Zwarte kraai was ter plaatse maar niet direct gebonden aan het nest, op het nest waren geen (jonge)vogels zichtbaar aanwezig. Net zoals tijdens het april bezoek waren er geen 'kekkende' roofvogels aanwezig die verontrust waren vanwege de aanwezigheid van de inventarissant. Onduidelijk is of het broedsel verloren is gegaan of dat er jongen aanwezig waren en door welke vogelsoort het nest werd gebruikt. Gezien het ontbreken van donsveertjes op de nestrand, verse bladeren, schijfsporen of prooiresten is het niet waarschijnlijk dat het een roofvogelnest betreft. Uit nadere bestudering van de ontwerptekeningen en de situering van bomenrij wordt tevens geconcludeerd dat dit deel van de bomenrij en daarmee de nestboom behouden blijft.

3 Conclusie

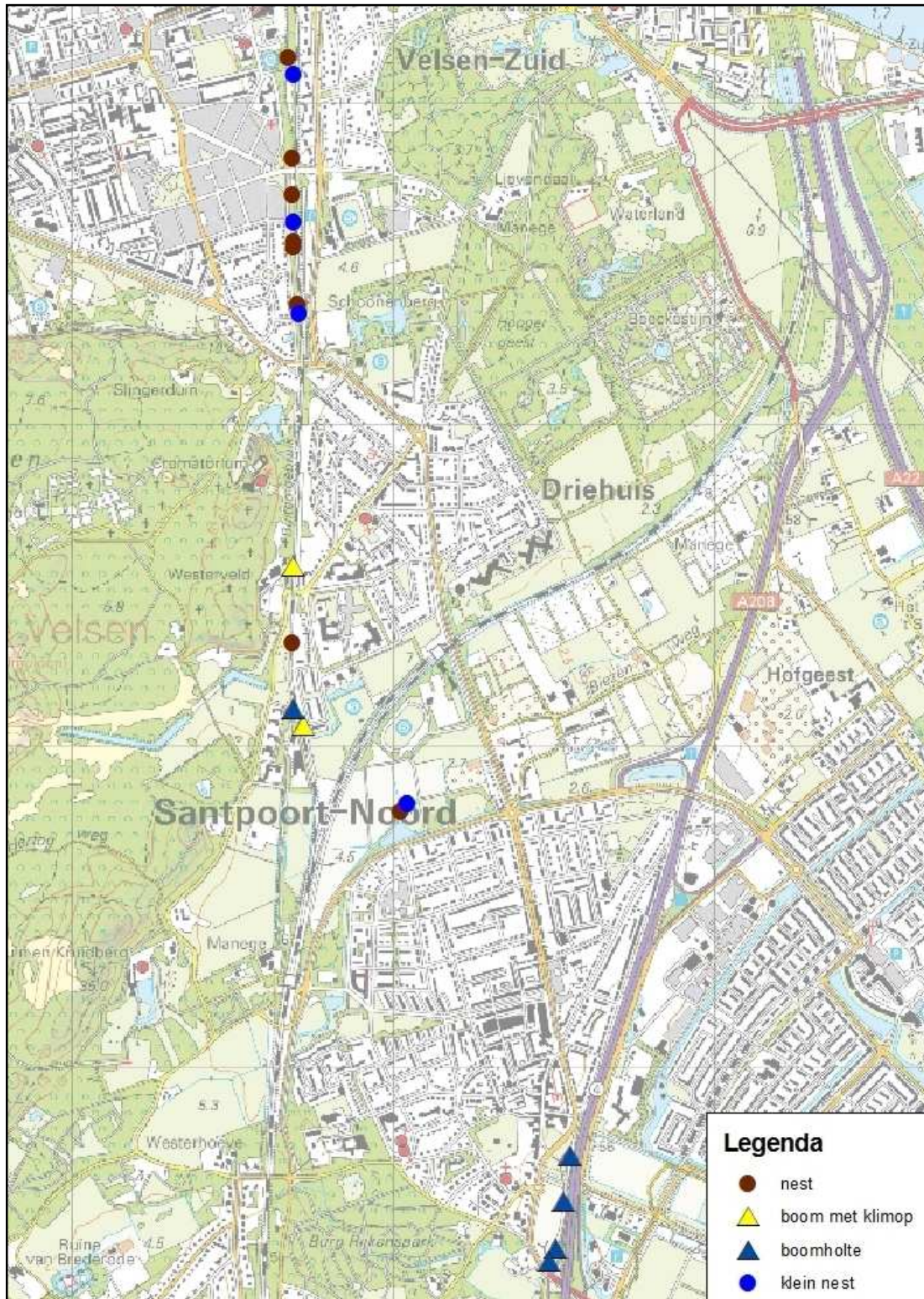
In het kader van de ontwikkeling van de HOV Haarlem-IJmuiden zijn de jaarrond beschermde nestlocaties van vogels op en nabij het tracé geïnventariseerd. Dit was een van de aanbevelingen uit de voor dit project uitgevoerde natuurtoets (Flora en faunaonderzoek HOV Haarlem - IJmuiden, Grontmij maart 2011).

Er zijn in december 2012 tien potentieel jaarrond beschermde nestlocaties aangetroffen in het projectgebied. Deze locaties zijn in de bijlage op een kaart opgenomen en geïllustreerd met foto's. Nader onderzoek in april en mei 2012 heeft aangetoond dat de nesten worden gebruikt door vogelsoorten waarvan de nestlocatie niet jaarrond is beschermd (Ekster, categorie 5 soort) of dat de nestbomen behouden blijven omdat ze naast de tracé van de huidige spoorlijn liggen. De aangetroffen nesten van categorie 5 soorten gaan verloren als gevolg van de werkzaamheden. Dit heeft geen invloed op lokale populaties, omdat het algemeen voorkomende vogelsoorten betreft die gemakkelijker een nieuw nest kunnen maken. Een ontheffing voor soorten uit deze groep is niet noodzakelijk.

Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat er jaarrond beschermde vogelnesten (cat. 1-4) op het tracé aanwezig zijn die als gevolg van de beoogde ontwikkeling verloren gaan. Nadere procedures in het kader van de Flora- en faunawet, zoals het aanvragen van een ontheffing vanwege het kappen van bomen met daarin jaarrond beschermde nesten, is voor wat betreft dit aspect dan ook niet noodzakelijk.

Bijlage 1: Kaart

Bijlage 2: Coördinaten

Tabel 1: Resultaten broedvogelinventarisatie HOV

ID nr	Kleur op kaart	Vorm op kaart	Soort	X - coördinaat	Y - coördinaat
1	Blauw	Driehoek	Boomholte	104551,502435	493729,068243
2	Blauw	Driehoek	Boomholte	104531,01363	493588,146061
3	Blauw	Driehoek	Boomholte	104504,462525	493442,093216
4	Blauw	Driehoek	Boomholte	104485,757359	493397,960887
5	Bruin	Cirkel	Nest	104023,571816	494803,104442
6	Blauw	Cirkel	Klein nest	104042,848752	494825,90164
7	Geel	Driehoek	Boom met klimop	103721,863782	495064,578206
8	Blauw	Driehoek	3 Boomholtes specht	103688,539029	495118,522435
9	Bruin	Cirkel	Nest	103686,523883	495327,553778
10	Geel	Driehoek	3 Bomen met klimop	103688,395936	495561,581351
11	Bruin	Cirkel	Nest	103700,431852	496379,508963
12	Blauw	Cirkel	Klein nest	103703,867112	496350,356245
13	Bruin	Cirkel	Nest	103688,696307	496558,04155
14	Bruin	Cirkel	Nest	103689,085243	496573,615912
15	Blauw	Cirkel	Klein nest	103688,832268	496636,303243
16	Bruin	Cirkel	3 Nesten dichtbij elkaar	103685,750685	496721,089645
17	Bruin	Cirkel	Nest	103685,685702	496834,405025
18	Blauw	Cirkel	Klein nest	103690,185165	497092,144449
19	Bruin	Cirkel	Nest	103674,434357	497146,091468

Bijlage 3: Foto's

Foto 1: Groot nest

Foto 2: Ingezoomd foto 1

Foto 3: Drie grote nesten dichtbij elkaar

Foto 4: Ingezoomd groot nest van foto 3

Foto 5: Groot nest

Foto 6: Groot nest

Foto 7: Groot nest

Foto 8: Nest

Foto 9: Boomholte (spechtengat)

Foto 10: Boomholte

Foto 11: Bomen dichtbegroeid met klimop

Foto 12: Knotwilgen langs fietspad